

سفارت جمهوری اسلامی ایران – آستانه

تولید تراکتور در قزاقستان و میزان واردات آن

قزاقستان از تولیدکنندگان و صادرکنندگان برجسته غلات در دنیا محسوب می شود و لذا نیاز این کشور به تراکتور، ماشین آلات کشاورزی و برداشت محصول بالا می باشد. عمر ناوگان تراکتور و کمباین این کشور بالاست و میانگین فرسودگی تراکتور در قزاقستان بیش از ۷۰ درصد گزارش شده است. حسب سابقه عمده شرکت های تراکتورسازی این کشور انواع تراکتورهای روسی و بلاروسی را تولید می کنند اما در چند سال اخیر مونتاژ تراکتورهای آلمانی، آمریکایی و هلندی نیز در این کشور راه اندازی شده است. رئیس جمهور قزاقستان بر بومی سازی تولید برندهای جهانی تراکتور در داخل کشور تاکید دارد. در کنار مونتاژ انواع تراکتورها، این کشور در سال ۲۰۲۴ بیش از ۴۵۴ میلیون دلار واردات انواع تراکتور به ترتیب از چین، بلاروس، آلمان، بلژیک، فرانسه، آمریکا و ترکیه داشته است. اگرچه کشورمان صادرات ناچیزی در این گروه کالایی محدود به دستگاه های بسته بندی علوفه (۶۵ هزار دلار) است اما احتمال صادرات محصولات تراکتور ایران از طریق کشورهای ثالث به قزاقستان نیز محتمل است.

بنابر دستور رئیس جمهور قزاقستان برای تنوع بخشی به اقتصاد، دولت این کشور از تولیدکنندگان داخلی حمایت ویژه می کند. یکی از محرک های بزرگ برای توسعه صنعت ماشین سازی، توقف یارانه ها برای تراکتورها و کمباین های وارداتی در سال ۲۰۲۴ و به جای آن حمایت از تولیدات داخلی است؛ این سیاست باعث بومی سازی تولیدات شده است. نمونه ای آن راه اندازی تولید ماشین آلات خودران، تراکتورها و ادوات متصل و تریلردار شرکت آمریکایی جان دیر JHON DEER در شهر کاستانای در شمال قزاقستان است که گامی مهم در توسعه ماشین سازی داخلی و وارد کردن فناوری های پیشرفته در بخش کشاورزی قزاقستان محسوب می شود.

شرکت جان دیر یکی از پیشگامان جهانی در تولید ماشین آلات کشاورزی است، و بومی سازی محصولات آن در قزاقستان گامی مهم برای رشد این صنعت خواهد بود. تولید بر مبنای بومی سازی در کارخانه آگرومش انجام می گیرد که یکی از بزرگترین واحدهای مونتاژکننده تراکتور و ماشین آلات کشاورزی در قزاقستان است.

بنابر دستور رئیس جمهور قزاقستان برنامه فروش لیزینگ ماشین آلات کشاورزی تولید داخل با نرخ بهره سالانه ۵٪ اجرا می شود؛ برای این منظور، ۱۲۰ میلیارد تنگه (۱۹۳ میلیون یورو) اعتبار اختصاص یافته است. امسال ۳۲۰۰ کشاورز قزاقستانی امکان دارند ناوگان وسایل نقلیه خود را در چارچوب این برنامه نوسازی کنند.

واردات انواع تراکتور قزاقستان در سال ۲۰۲۴ HS8701 بیش از ۴۵۴ میلیون دلار با تراز تجاری این منفی ۳۹۸ میلیون دلار است که بر این اساس واردات بسیار بیشتر از میزان صادرات این محصول صنعتی می باشد. مقاصد وارداتی عبارتند از : چین بیش از ۸۶ میلیون دلار، بلاروس ۷۲ میلیون دلار، آلمان ۷۰ میلیون دلار، سوئد ۶۹ میلیون دلار، هلند ۶۲ میلیون دلار، روسیه ۲۱ میلیون دلار، بلژیک ۱۸ میلیون دلار، فرانسه ۱۲ میلیون دلار، آمریکا ۱۰ میلیون دلار، ترکیه ۹ میلیون دلار، کانادا ۶ میلیون دلار

سفارت جمهوری اسلامی ایران – آستانه

تولیدات داخلی تراکتور:

- به طور خاص، در سال ۲۰۲۴ تولید تراکتورها در قزاقستان به ۶۰۴۲۱ تراکتور رسید که تقریباً ۱۸,۹٪ بیشتر از سال قبل است (سال ۲۰۲۳ ~ ۵۰۴۰۲ تراکتور) بود.
- در سال ۲۰۲۴، تعداد کمباین‌های غلات (grain harvesters) تولید شده ۱۰۰۸۸ دستگاه بوده که تقریباً ۳,۲٪ بیشتر از سال قبل بود.
- ارزش کل تولید ماشین‌آلات کشاورزی در کشور در حال حاضر حدود ۲۶۳ میلیارد تنگه (۴۲۴ میلیون یورو) است و پیش‌بینی شده این میزان به ۳۰۰ میلیارد تنگه (۴۸۳ میلیون یورو) در سال ۲۰۲۵ برسد.
- واردات کمباین قزاقستان HS843359 در سال ۲۰۲۴ به میزان ۴۱ میلیون دلار صورت پذیرفت. بیشترین واردات از کانادا ۱۰ میلیون دلار، آلمان ۹ میلیون دلار، روسیه ۷ میلیون دلار، بلاروس بیش از ۳ میلیون دلار، مجارستان ۳ میلیون دلار

❖ قزاقستان به دنبال جذب سرمایه‌گذاری خارجی و مشارکت مشترک با برندهای بین‌المللی برای انتقال فن‌آوری و بهبود کیفیت محصولات داخلی می‌باشد.

واردات تراکتور:

واردات انواع تراکتور قزاقستان 2024		
ارزش واردات ۲۰۲۴ (میلیون دلار)	عنوان محصول	کد HS
271,298	تراکتورهای جاده‌ای برای نیم‌تریلرها	870120
78,133	تراکتور با قدرت موتور بیش از ۳۷ کیلووات و تا ۷۵ کیلووات	870193
77,604	تراکتور با قدرت موتور بیش از ۱۳۰ کیلووات	870195
17,333	تراکتور با قدرت موتور بیش از ۷۵ کیلووات تا ۱۳۰ کیلووات	870194
6,065	تراکتورهای زنجیردار (غیر کنترل‌شده پیاده‌رو)	870130

اگرچه واردات از چند زیرشاخه مختلف صورت گرفته، اما تراکتورهای توان بالا و تراکتورهای جاده‌ای برای نیم‌تریلر به شدت مورد توجه بازار این کشور می‌باشد.

سفارت جمهوری اسلامی ایران – آستانه

تمرکز بر تراکتورهای قوی و مدل‌های تخصصی: تراکتورهای با قدرت موتور بالا (< 130 کیلووات) سهم بزرگ و رشد قابل توجهی داشته‌اند. این نشان می‌دهد که بازار قزاقستان به دنبال ماشین‌آلات توانمندتر و مدل‌های تخصصی‌تر برای عملکرد بهتر در زمین‌های بزرگ هستند.

- برخی زیرشاخه‌ها مانند تراکتورهای با قدرت موتور < 75 تا ≥ 130 کیلووات (کد 870194) رشد منفی بین سال‌های $2023-2024$ داشته‌اند. بیشترین ارزش واردات مربوط به کد 870120 (تراکتورهای جاده‌ای برای نیم‌تریلرها) است با $\sim 271,3$ میلیون دلار.

- بعد از آن، تراکتورهای با قدرت موتور < 130 کیلووات (کد 870195) و تراکتورهای قدرت متوسط < 37 تا ≥ 75 کیلووات (کد 870193) نیز مقادیر قابل توجهی وارد شده‌اند؛ هر کدام حدود $77-78$ میلیون دلار.

فهرست کارخانجات و واحدهای تولید تراکتور و کمباین در قزاقستان:

۱- کارخانه Agromash تولیدکننده انواع برندهای چین LOVOL، آلمان-اتریش DEUTZ-FAHR، تراکتور آمریکایی JHON DEER برندهای کمباین ESSIL

۲- Kostanay Tractor Plant LLP (KTZ)

کارخانه از سال 2019 با ظرفیت 700 تراکتور در سال راه‌اندازی شده است. این شرکت تراکتورهای سنگین روسی به نام Kirovets را تولید می‌کند.

سفارت جمهوری اسلامی ایران – آستانه

۳- LLP SemAZ (Semey Machine Building Plant)

این شرکت در منطقه سمی آتسک یکی از تولیدکنندگان تراکتورهای “Belarus” و مدل های دیگر تراکتور است. ظرفیت اسمی این کارخانه ۳۰۰۰۰ دستگاه تراکتور می باشد.

۴- شرکت **CT ASSEMBLY LLP** در سال ۲۰۲۱ بر پایه قرارداد سرمایه گذاری ویژه بین وزارت صنعت و توسعه زیربنایی قزاقستان، شرکت های آلمانی CLAAS و HORSCH تأسیس شد تا مونتاژ صنعتی ماشین آلات کشاورزی در پتروپاولفسک انجام شود. محصولات مونتاژ شامل کمباین های CLAAS مدل های Tucano 580 ، 430 ، 450 ، تراکتور CLAAS XERION 4500 ، دنباله های (CLAAS (CERIO, VARIO, CONVIO و ماشین های کاشت از شرکت آلمانی HORSCH است.

در سال ۲۰۲۲، تولید تراکتور XERION در سایت پتروپاولفسک راه اندازی شد و برنامه هایی برای تست فنی موتور و سیستم هیدرولیک نیز به اجرا درآمد. تولید نسبت به سال های قبل حدود ۱۰۵ برابر افزایش داشته؛ تولید کمباین های TRION و تراکتورهای XERION و مجموعه های کاشت HORSCH رشد قابل توجهی داشته است.

ARION 640 / 620 C
from 140 to 165 hp

ARION 430-410
from 90 to 125 hp

AXION 850/820
from 189 to 233 hp

AXION 950-920
400 hp – no more, no less

XERION 5000 - 4500
from 358 to 487 hp

XERION 12-series
from 544 hp to 650 hp

سفارت جمهوری اسلامی ایران – آستانه

Kazakhstan Agro Innovation Corporation LLP (KAIK)-۵

این شرکت در سال ۲۰۱۰ در شهر کوکشتاو، منطقه آکولا تاسیس شد، انواع تراکتورهای توان بالای روسی Rostselmash و تراکتورهای بلاروسی، کمباین های روسی ACROS و VECTOR دنباله های بلاروسی را تولید می کند.

Grain harvesters

Rostselmash tractors

Belarus tractors

۶- کارخانه کازکیوتی در سال ۲۰۱۶ منطقه تورکستان راه اندازی شد. فعالیت اصلی تولید ماشین آلات کشاورزی و در جمهوری قزاقستان

۷- شرکت CT AGRO، نماینده رسمی CLAAS و HORSCH، بیش

از ۱۵ شعبه در اقصی نقاط قزاقستان دارد و از سال ۲۰۱۴ بخشی از گروه Royal Reesink هلند است.

میزان فرسودگی ناوگان

- میانگین فرسودگی تراکتور در قزاقستان تقریباً ۷۵-۸۰٪ است. سهم ماشین آلات با عمر بالاتر از ۱۵ سال زیاد است: تراکتورها ۷۹٪، کمباین ها ۵۴٪، دستگاه های بذرپاش ۸۶٪، دستگاه های برداشت (harvesters) ۶۳٪

سیاست ها و مشوق های دولتی

- دولت یارانه واردات ماشین آلات خارجی را در صورتی که معادل تولید داخل وجود دارد محدود کرده است.
- برنامه فروش لیزینگ (leasing) و تسهیلات با نرخ پایین برای خرید ماشین آلات داخلی اجرا می شود.

سفارت جمهوری اسلامی ایران – آستانه

- تأکید دولت بر بومی سازی قطعات و تولید داخل اجزاء مثل کابین تراکتور، hopper کمباین، بدنه ها و قطعات پلاستیکی و واحدهای فرعی می باشد.

نیاز واقعی به نوسازی ناوگان

- با توجه به گستردگی کشت سالانه (۲۱ میلیون هکتار) و مشارکت صدها هزار تراکتور، برداشت و تجهیزات جانبی، سطح فرسودگی شدید، کمبود ماشین آلات با توان کافی، تولید داخلی هنوز نتوانسته همه نیاز بازار را تامین کند خصوصاً در برخی کلاسهای توان متوسط، قطعات و کیتها برای ماشین آلاتی که بومی سازی نشده اند وابستگی به واردات وجود دارد.

تهیه: مصطفی حسین زاده، کارشناس اقتصادی، سفارت ایران در آستانه ۲۶ شهریور ۱۴۰۴

<https://primeminister.kz/en/news/according-to-9-months-of-2024-in-kazakhstan-produced-more-than-5-thousand-tractors-and-combines-29244>

<https://ctassembly.kz/en/#manufacture>

https://www.grainunion.kz/en/article/3595?utm_source=chatgpt.com

<https://primeminister.kz/en/news/localisation-in-machine-building-john-deere-launches-production-of-agricultural-machinery-in-kostanay-29889>

<https://ctagro.com/about>

<https://primeminister.kz/en/media/photo/premer-ministr-rk-askar-mamin-ispytal-pervyj-proizvedennyj-v-kazahstane-traktor-kirovec23102019>